

Lapszemle

2009. 32. hét

Visszaesés az országos napilapok piacán

Kilenc százalékkal kevesebb országos napilapot vásároltak az év második negyedében Magyarországon, mint egy esztendővel korábban - tudható meg a Magyar Terjesztés-ellenőrző Szövetség legfrissebb gyorsjelentéséből. A Népszabadság 108,5-ről 92,3 ezerre csökkenő átlagos eladott példányszáma 15, a Magyar Nemzet 59,2-ről 52,4 ezerre csökkenő mutatója 11 százalékkal múlja alul az egy évvel korábbi értéket. A Népszava - amely 2008 második negyedében 22,1, idén április-május-júniusban pedig 19,7 ezer példányban fogyott egy átlagos napon - 11,5 százalékos visszaesést volt kénytelen elkönyvelni. A bulváripiacot vezető Blikk eladása 12,3 százalékkal, 235 ezerről 206,6 ezerre esett, míg vetélytársa, a Bors - amelynek felvásárlását a Gazdasági Versenyhivatal a közelmúltban nem engedélyezte számára - 15 százalékkal javított tavaly április és június közötti eredményén: 75,3 helyett 86,7 ezer fogyott belőle. (augusztus 8. Népszava 12.o.)

Sok ellenőrzésre számíthatnak

A különféle ellenőrzéseket végző hatóságok számára már a hétvégén elkezdődött a Sziget. Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség felügyelői szűrőpróbaszerűen vizsgálódnak a fesztivál teljes ideje alatt, sőt azon túl is. A hatósági állatorvosok és élelmiszer-biztonsági ellenőrök is elkezdtek az ellenőrzést a kitelepült élelmiszer-forgalmazóknál és vendéglátóknál. Naponta tíz ellenőr járja a rendezvény helyszíneit és végez élelmiszer-biztonsági ellenőrzéseket. (*Napi Gazdaság 6.o.*)

Beacsapták a traktorvásárlókat

Magyarországon sokszor a kereskedők sincsenek tisztában azzal, milyen kötelességeik vannak a vásárlók felé. Megesik, hogy vitás esetben ők hívnak fel bennünket, nem is a vásárlók - mondta az Európai Fogyasztói Központ budapesti irodájának munkatársa. Krajcsik Szilvia hozzátette: habár egyre több magyar fogyasztó van tudatában jogainak, a nyugat-európai vásárlók még mindig tájékozottabbak. Az EFK magyarországi irodája csak határon átnyúló ügyekkel foglalkozik, és nyújt ingyenes jogsegélyt a fogyasztóknak. (*Népszabadság 9.o.*)

Roaming: díjkáosz az unión kívül

Továbbra is kaotikus állapotok jellemzik az unión kívüli országokban érvényes roamingszabályokat. Míg az EU területén korlátozzák a maximálisan felszámolható díjakat, más országokban semmilyen rendelkezés nem szab határt a tarifáknak. Az EU-n belüli hívásfogadásért percnként legfeljebb bruttó 66,9, hívásindításért 151,4, SMS küldéséért pedig 38,9 forintot számolhatnak fel a szolgáltatók. Az unión kívüli államok hálózatainak díjaira azonban nincs hatással az EU-s roamingrendelet. A három hazai szolgáltató árai így az egyes országokban jelentősen eltérhetnek, ám jellemzően jóval az unión belüli tarifák fölött vannak. A magyarok egyik legkedveltebb nyaralóhelyén, Horvátországban a hívásindítás percnként 384, a hívásfogadás 145, egy SMS küldése pedig akár 120 forintba is kerülhet. Európán kívül jóval nagyobb összegekkel szembesülhetünk. A hazatelefonálás Egyiptomból 700 forintba is kerülhet percnként, de a tengerentúlon és az ázsiai országokban előfordulhat, hogy közel ennyit kell fizetni csak a hívás fogadásáért, ha az ügyfélnek feltöltőkártyás előfizetése van. (*Világgazdaság 8.o.*)

Bevásárlókocsikkal háborúzó multiláncok

Hónapok óta vitázik egymással a magyarországi kereskedelem két piacvezető multivállalata arról, vajon melyikük árai az alacsonyabbak. Az összehasonlítást a Tesco Globál Áruházak Zrt. kezdte, amikor hirdetéseiben ugyanazon termékek esetén az Interspar üzletek áraihoz hasonlította saját tarifáit, majd ezt a nagyközönség elé tárta. Az Interspar hipermarketeket, Kaiser's és Plus üzleteket is üzemeltető Spar Magyarország Kereskedelmi Kft. ez ellen kifogást emelt az Országos Kereskedelmi Szövetségnél, mondván: a Tesco reklámjai tisztességtelenek. Az OKSZ etikai testülete májusi határozatában megállapította, hogy a Tesco módszere néhány szempontból valóban etikátlan. Az etikai testület határozatában ezzel együtt az ár-összehasonlítást alapvetően megengedettnek tartotta, már csak amiatt is, mert ez az európai reklámszabályokban is benne van. Júliusban a Pest Megyei Bíróság elutasította az Interspar ez ügyben benyújtott keresetét. Azonban a holland kereskedelmi óriás nem hagyja magát, hiszen azóta is nap mint nap jelennek meg olyan hirdetéseik, amelyek azt bizonygatják, náluk mégiscsak olcsóbban lehet bevásárolni. (augusztus 8. Magyar Nemzet 13.o.)

A Magyar Telekom nem veheti át a ViDaNetet

A Gazdasági Versenyhivatal megtiltotta a Magyar Telekom Nyrt.-nek, hogy irányítást szerezzen a ViDaNet Zrt. felett. Az összefonódással érintett földrajzi területen ugyanis a vezetékes telefon-, illetve kábeltelevíziós hálózatok - mint a hatásos, infrastruktúra alapú verseny zálogai - egyetlen cégcsoport kezébe kerültek volna. A fúziót a versenyhatóság annak ellenére tiltotta meg, hogy az MT a döntés előtt tett vállalásokkal igyekezett orvosolni a felmerülő versenyjogi problémákat. Határozatában a GVH az MT által indítványozott kötelezettségvállalást sem tartotta alkalmasnak arra, hogy az összefonódással kapcsolatos hátrányos hatásokat mérsékelje és így a lépés engedélyezhető legyen. A GVH korábban előzetes álláspontban közölte, hogy a széles sávú vezetékes internethozzáférés, a hangszolgáltatások, illetve a műsorterjesztés piacán az összefonódás előreláthatólag olyan gazdasági erőfölényt hoz létre, ami akadályozza a hatékony versenyt. A ViDaNet húsz településen nyújt elektronikus hírközlési szolgáltatásokat, döntően lakossági felhasználóknak. (augusztus 11. Napi Gazdaság 2.o., **Tovább szárnyalt a tőzsde Napi Gazdaság 9.o., Magyar Telekom: nem a fúzióra Világgazdaság 6.o., Megtiltották az egyesülést Magyar Nemzet 12.o., Versenyhivatali nem a Magyar Telekom és a ViDaNet egyesülésére Népszabadság 19.o., Vétó az MTelekomnak Népszava 5.o.**)

Megvédi az Intelt az uniós ombudsman

Különös közjátéknak lehetnek tanúi azok, akik nyomon követik az Európai Bizottság és a versenyjogi szabályok megszegéséért általa rekordnagyságú, 1,06 milliárd eurós bírsággal sújtott Intel párharcát. Nikiforosz Diamanduros, az EU ombudsmanja a versenyjogi szabályokat megsértő csipgyártó óriáscég helyett az Európai Bizottságot kívánja bírálni eljárási hiba miatt a hamarosan nyilvánosságra kerülő jelentésében. Alain Bloedt, az EU végrehajtó testületének szóvivője védelmébe vette a korábbi trösztellenes eljárást, amelynek bírálata akár azt is előrevetítheti, hogy hosszas jogi csata indulhat Brüsszel és az Intel között. Az uniós ombudsman jelentésében állítólag az áll, hogy az Intel ellen folytatott eljárás során az EU illetékesei figyelmen kívül hagytak egy fontos körülményt. Az EU azért indított eljárást az Intel ellen, mert megsértette a versenyszabályokat és visszaélt piaci erőfölényével. Egyfelől kedvezményeket adott a számítógépgyártóknak, hogy megakadályozza az AMD processzorainak alkalmazását. Másfelől kedvezményekhez juttatta azokat a kiskereskedelmi cégeket, amelyek kizárólag az Intel csipjeivel felszerelt komputereket forgalmaztak. Harmadrészt fizetett azoknak a gyártóknak is, amelyek késleltették vagy teljes egészében törölték az AMD-processzoros termékeik piacra dobását.

(Világgazdaság 5.o.)

Akciókkal növeli a forgalmat a Tesco

A KSH adatai szerint a ruházati cikkek ára júliusban átlagosan 2,9 százalékkal csökkent az előző hónaphoz képest. A szezonális árcsökkenés a nyári akciók miatt nem meglepő, a júliusi 5 százalékos áfaemelés miatt azonban a szakértők a ruházati termékek piacán is drágulásra számítottak - ami elmaradt.

A Tesco-áruházakban még ennél is nagyobb mértékben csökkent a ruházati cikkek ára, a nagyszabású nyári akciók miatt összességében 5-10 százalékkal (akciónként akár 70 százalékkal) olcsóbban lehet vásárolni. A nyári szezonban a ruházati részleg eddig nagyon jól teljesített, nőtt a forgalom. Az áfaemelés hatása azért nem jelentkezett a ruházati termékek árában, mert azokat még július 1-je előtt állapították meg - mondta a Napinak Hackl Mónika szóvivő. Az idei nyári akciók a szokásosnál is jelentősebbek, aminek az oka a szűkülő kereslet, ezért az áruházlánc számos akcióval növeli a forgalmát. A ruházati piacon a Tesco részesedése 5 százalék fölött van, aminek az egyik oka az, hogy saját márkás termékei egyre keresettebbek. Akik korábban a drágább butikokban vásároltak, ma nálunk veszik meg az olcsóbb, de ugyanolyan jó minőségű ruhákat - mondta a szóvivő, aki ősze további forgalomnövekedést vár, főként az iskolakezdésnek és ezzel párhuzamosan a gyerekruhák iránti fellendülő keresletnek köszönhetően.

(Napi Gazdaság, 2009. augusztus 12., szerda, 5. oldal)

Megítélte a bíróság a padlólapok közti árkülönbözetet

Jogeset

A lerakott olcsóbb gránit padlólap foltosodott, a kereskedő saját költségén felszedette, és lerakatta a drágább másikat, az árkülönbözetet viszont a vevők nem akarták megfizetni. A bíróságnak kellett erre kötelezni őket.

Az építetők családi házukhoz 104 négyzetméter gránit padlóburkoló lapot vásároltak a kereskedőtől. Miután lerakatták a lapokat, azok foltosodni kezdtek, ők pedig - ahelyett hogy a kereskedőnek szóltak volna - felcsiszoltatták a padlót, de a foltosodás újra jelentkezett. Ezután a fogyasztóvédelmi békéltető testülethez fordultak, ahol egyezséget kötöttek a kereskedővel. Ez utóbbi vállalta, hogy a lapokat - saját költségén - felszedeti és a kiválasztott újat lerakítja, továbbá a festés, javítás költségének felét - 100 ezer forintot -, valamint a 175 ezer forintos korábbi csiszolási költséget megfizeti. Vállalta azt is, hogy ha a kivitelezés során a nappaliban lévő Zsolnay-kandalló vagy egyéb berendezési tárgyak károsodnak, úgy azt a kárt is megtéríti.

Az építetők az eredeti, négyzetméterenként 5900 forintos padlólap helyett jobb minőségű, 15 200 forintba kerülő új lapot választottak. A kereskedő elvégezte, amit vállalt, de kérte a kétféle lap ára közti 791 157 forint különbözetet. A fizetést a vásárlók megtagadták, így került az ügy a bíróság elé. Itt az építetők 875 ezer forint megfizetésére kérték kötelezni a kereskedőt. Ebből 175 ezer forint a csiszolási költség, 100 ezer forint a takarítási, tisztítási költség, 125 ezer forint a kandalló értékcsökkenése, 300 ezer forint az ajtók értékcsökkenése, 100 ezer forint az utóbb lerakott burkolólapok repedése, 60 ezer forint a parketta, 15 ezer forint pedig a küszöbök sérülése miatt járt - szerintük.

A kereskedő ebből a takarítás költségeire 10 ezer, a kandalló értékcsökkenésére 50 ezer, az ajtók értékcsökkenésére 50 ezer, míg a küszöbök sérülése miatt 5 ezer forintot, azaz összesen 115 ezer forintot ismert el. Az elsőfokú bíróság 576 157 forint megfizetésére kötelezte az építetőket. Az értékkülönbözetből levonta a bíróság a kereskedő által vállalt 115 ezer és az új lapok repedései

miatti 100 ezer forintot. Az ítélet kifejtette, hogy az értékkülönbözlet megfizetése nélküli cserében nem állapodtak meg a felek. Ugyanerre jutott a másodfokú bíróság is.

Az építetők azonban nem nyugodtak bele abba, hogy fizetniük kell, ezért felülvizsgálati eljárást kezdeményeztek a Legfelsőbb Bíróságon. Úgy vélték, hogy a kereskedő becsapta őket, amikor az egyezség megkötésekor nem szólt az értékkülönbözlet megfizetéséről, és szerintük a szakértő sem járt el kellő gondossággal, amikor a kárukat vette számba, továbbá sérelmezték a bíróság által feltárt tényállást is. A felülvizsgálati bíróság kitért arra, hogy a korábbi bírói fórumok "jogszabálysértés nélkül állapították meg a tényállást és jutottak arra a következtetésre, hogy a vásárlók nem tudták bizonyítani azt az előadásukat, miszerint a kereskedő az esetlegesen adódó értékkülönbözlet megtérítése iránti igény nélkül vállalta a lapok kicserélését". A Zsolnay-kandalló - a szakértő által megállapított - értékcsökkenése pedig azért helytálló, mivel az építetők a korábbi eljárásban nem tettek fel kérdést a szakértőnek és nem kifogásolták az összeget. A Legfelsőbb Bíróság így a korábbi jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, vagyis az építetőknek ki kell fizetniük - a beszámítással csökkentett - értékkülönbözletet.

A kereskedő saját költségén felszedette az olcsóbb és lerakatta a drágább másik padlólapot, az árkülönbözletet viszont a vevők nem akarták megfizetni.

(Napi Gazdaság, 2009. augusztus 12., szerda, 7. oldal)

Feketelistát készítenek a bankokról

Hírösszefoglaló

Nem érzi a kormány a lakáshitelek gondjainak súlyosságát a Fidesz-KDNP szerint. Erre utal az is, hogy a szocialisták nem akarják összehívni az Országgyűlés szociális bizottságának rendkívüli ülését - mondta a frakciószövetség népjóléti kabinetjének vezetője, Soltész Miklós. Az ellenzéki politikus arra figyelmeztetett, hogy már 700 ezer olyan hitelfelvevő van, akinek 90 napon túli a tartozása, és az év végére 70-80 ezer család veszítheti el a lakását, ha a kormány nem hoz végre érdemi intézkedéseket. Felhívta a figyelmet arra is, hogy már félmillió ember van veszélyeztetett helyzetben, akiket a kilakoltatás réme fenyeget. Mint mondta, a kormány az elmúlt hónapokban jól hangzó ígéretekkel próbálta megnyugtatni a lakásukat féltő embereket, valójában azonban a szocialisták nem állnak ki mellettük és nem akarnak érdemben foglalkozni a katasztrófális helyzettel. Emlékeztetett arra, hogy egy jogszabályban ugyan elővételi jogot biztosítottak az önkormányzatoknak a hitelt fizetni nem tudók lakásának megvásárolására, de néhány héttel később bejelentették: 120 milliárd forintot vonnak el jövőre az önkormányzatoktól. Az önkormányzatok pénzühiánya miatt nemrégiben Bús Balázs, Óbuda- Békásmegyer polgármestere nyílt levélben fordul a miniszterelnökhöz, amelyben leírta, amennyiben az önkormányzatok konzekvensen élnek elővásárlási jogukkal, csak több tíz milliárd forintra rúgó újabb adósságba kergeti a helyhatóságokat és az alapvető feladataik ellátását súlyosan veszélyezteti. Soltész Miklós szavaira reagálva a szocialisták közölték: a kormánnyal együtt vizsgálják, hogyan lehet a kizárólag a válság miatt, önhibájukon kívül nehéz helyzetbe került adósok esetében a kilakoltatások lehetőségét átmenetileg felfüggeszteni. Ezt egyébként már az Otthonvédők elnevezésű civil tömörülés többször felvetette a kormánynak, de csak elutasítást kaptak. A szervezet egyik tagja, a Vállalkozók Érdekvédelmi Szövetsége (VÉSZ) szintén azonnali árverezési és kilakoltatási moratóriumot követel a magyarországi pénzintézetektől az önhibájukon kívül fizetéseképtelenné vált adósok számára. Éliás Ádám, a VÉSZ elnöke elmondta, hogy augusztus végén egy feketelistát adnak majd ki azokról a bankokról, amelyek nem vezették be a moratóriumot, és arra kérik majd az embereket, hogy ezekből a pénzintézetekből vegyék ki a megtakarításaikat

(Magyar Nemzet, 2009. augusztus 12., szerda, 4. oldal)

Ellenőrzött fürdők

Kaposvárott, Igalban és Nagyatádon kedden, Marcaliban tegnap ellenőrizték a strand- és élményfürdőket a munkaügyi felügyelőség, az ÁNTSZ és a fogyasztóvédelem szakemberei, és mindenütt rendben találták a fürdőzők biztonságát szavatoló intézkedéseket. A somogyihoz hasonló vizsgálatsorozat Baranya és Tolna megye strand- és élményfürdőiben is folyik. Úgy tudni, a még javában tartó Kánikula II. nevű akció részeként az ellenőrök a megsokasodott balatoni vidámparkokat is felkeresik, és a strandjátékok, az óriáscsúszdák biztonságát is megvizsgálják. (augusztus 13. *Magyar Nemzet 17.o.*)

Erős oldalszél

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) 2006 novemberében kiadott ajánlásában többek között ez szerepel: „A pénzügyi intézmény az egyes konkrét díjelemekhez, kamatokhoz kapcsolva határozza meg azokat az okokat, eseményeket, amelyek bekövetkezésekor él a díjváltozást eredményező egyoldalú szerződésmódosítási jogával. Az ok, esemény bekövetkezésének egyértelműen megismerhetőnek kell lennie. Bajnai Gordon miniszterelnök abban maradt a múlt hónap közepén a bankvezetőkkel, hogy szeptember végéig nem változtatnak egyoldalúan a szerződéseiken, addigra meg - ha már az épp emiatt hozott törvénymódosítással ezek szerint nem sikerült csak kitalálnak valamilyen megoldást közösen. Az általános vélekedés szerint a hazai bankok úgyszólván kizsigerelik ügyfeleiket, és betegre keresik magukat, míg anyabankjaik odahaza ezt bezzeg nem tehetik meg. Az itteni bankok jövedelmezősége ugyanakkor a 2003-as csúcs óta nagyjából a felére esett vissza, 2008-ra erősen közelítve a nyugat-európai átlagos szinthez. Magyarországon szinte minden szektor rosszabb hatékonysággal működik, miért pont ők lennének a kivételek. Ettől még persze teljesen jogos az a törekvés - elsősorban a Gazdasági Versenyhivatal részéről -, hogy a természetes érési folyamatot lassító tényezőket kiiktassák, tovább erősítsék a bankszektor szereplőinek versenyét, és az emiatt csökkenő költségeket a fogyasztói árak is tükrözzék. Nagy Zoltán, a GVH elnöke az Inforádióknak azt nyilatkozta, hogy várhatóan a kódex fogja értelmezni a törvényt, és például elképzelhető egyfajta - idővel akár bővíthető feketelista szerepeltetése is, hogy mire hivatkozva nem szabad egyoldalúan módosítani. (augusztus 13. *Magyar Narancs 10-12.o.*)

Vizeshús-per

Lapzárta után folytatódik a fagyasztott disznóhús manipulálásának gyanúját felvető per, amelyben a Hungapig Kft. 100 milliós nagyságrendű kártérítést követel a Kapuvári Hús Zrt.-től. A Hungapig szalámigyártásra szánt, összesen 80 ezer tonna, a Kapuvári Hús Zrt. által előállított fagyasztott húst szállított szerb partnerének, de a helyi laborvizsgálatok szerint a szokásos néhány százalék helyett 18-23 százalék víz olvadt ki belőle. A perben felhasznált szakértői anyagok alapján injekciós túvel juttathatták a folyadékot a húsba. A minőségi reklamáció nyomán a Hungapig a szállítmány megbontatlan, 40 ezer tonnás részét idén márciusban visszaszállította Magyarországra, egy dunakeszi hűtőházba. Kártérítést a felmerült költségei és az árbevétel kiesése alapján kér. A magyar élelmiszer-biztonsági hatóság cégek közötti, a minőséget érintő jogvitaként kezeli az ügyet, és akkor avatkozhat be, ha a perben bebizonyosodna, hogy manipuláció történt - válaszolta a lapnak Helik Ferenc Pest megyei főállatorvos. A hatóság zárta a Dunakeszin tárolt húst, hogy ne kerüljön emberi fogyasztásra. Erre egyébiránt hőkezelés után alkalmas az áru, vagyis nincs szó a büntető törvénykönyvbe ütköző rossz minőségű élelmiszer forgalomba hozataláról, legfeljebb élelmiszerhamisításról. (augusztus 15. *HVG 75.o.*)

Függő játszmák

Tagfelvételi zárlatot rendelt el a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) az Erste Önkéntes és Magánnyugdíjpénztárnál, mert súlyos nyilvántartási problémákat tárt fel. Miután azonban egy másik, a nyugdíjpénztárakra kiterjedő és több hete folyó ellenőrzés 6-8 kasszánál derített fényt szabálytalanságokra, további elmarasztaló határozatok várhatók, ha nem is ilyen súlyos szankcióval - mondta a lapnak Binder István, a PSZÁF szóvivője. A felügyelet azt vizsgálta 2009 első és második negyedévére visszamenőleg, hogy a nyugdíjpénztárak mikor írják jóvá a tagdíjakat a tagok egyéni számláján azt követően, hogy az adóhatóságtól megérkeznek a beazonosításhoz szükséges adatok. Kiderült, hogy több pénztárnál nem tartották be az előírt 30 napot, mert még fel sem dolgozták a megkapott bevallásokat, vagy ha mégis, nem írták jóvá az egyéni számlán az összegeket. Ilyenkor a tagdíj függő számlára kerül, ahol a pénztárak közlése szerint többnyire évi 5-6, néhol ennél is magasabb banki kamattal ketyeg. Nyugdíjpénztári szakértők szerint nem ismeretlenek a szektorra vonatkozó szabályok gyakori változásával járó számítástechnikai problémák, csak éppen nem mindig verik azokat nagydobra. Az egyik kasszánál több mint egy évig gond volt a hozamszámítással, egy másiknál pedig az adatbázis hibája miatt két évig nem írtak jóvá hozamot az elhunyt tagok örököseinek. Később a pénztár korrigált, de mivel az elspórolt hozamot már jóváírták a többiek számláján, a szakmai felelősségbiztosítás terhére kártalanítottak. (augusztus 15. HVG 70-71.o.)